

สารสังเขปปริญญาโทระดับปริญญาเอก สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ เรื่อง “การทดลองใช้ชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ การทำงานโดยวางเป้าหมาย สำหรับเยาวชน”

จันทนา นนทิกกร

คุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมาย (Goal-oriented work characteristic) หมายถึง คุณลักษณะภายในตัวบุคคลที่แสดงออกสามประการคือ ประการที่หนึ่ง การมีความสามารถวางเป้าหมายในการทำงานได้อย่างมีเหตุผล สามารถวิเคราะห์ลักษณะงานและความสามารถของตนเอง สามารถวางแผนเป็นขั้นตอน และทำงานอย่างมีระบบ ตลอดจนสามารถจัดเตรียมสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการทำงานได้อย่างเหมาะสม ประการที่สอง การมีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรมการทำงานตามเป้าหมายให้บรรลุผลสำเร็จด้วยความพยายามและความสามารถของตนเอง และประการที่สาม การมีพฤติกรรมการทำงานปฏิบัติงานด้วยความอดทน อดทน ประณีต เพื่อความถูกต้องเรียบร้อยของผลงานตามเป้าหมายที่วางไว้

การทำงานโดยวางเป้าหมายของบุคคลจะส่งผลสำคัญ ๓ ประการคือ ประการแรก ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ เพราะการทำงานได้ตามเป้าหมายจะทำให้บุคคลมีรายได้มาใช้จ่ายแสวงหาปัจจัยอื่นต่อไปอีก สามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวให้มีความสุขและมีรายได้พอที่จะสะสมเป็นทุนในการผลิตอีกด้วย ประการที่สอง การทำงานได้ตามเป้าหมายของบุคคลส่งผลต่อการพัฒนาทางสังคม เพราะเป้าหมายของงานที่บุคคลเลือกทำนั้นช่วยตอบสนองความต้องการด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล การมีเป้าหมายในการทำงานตรงกัน ทำให้บุคคลมีโอกาสพบปะกัน มีการยอมรับและถ่ายทอดความคิดเห็นแก่กัน ทำให้ได้รับความรู้และประสบการณ์ที่กว้างขึ้น และประการที่สาม ความสามารถในการทำงานได้สำเร็จตามเป้าหมายนั้นยังมีความสำคัญสูงทางด้านจิตใจ สร้างความรู้สึกที่ดีงาม และความภาคภูมิใจในความสำเร็จจากการใช้ความสามารถของตนเอง

เมื่อพิจารณาสภาพหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแก่เยาวชนในสถาบันการศึกษาของไทยปรากฏว่า ลักษณะของหลักสูตรยังไม่เสริมสร้างคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมายให้แก่เยาวชนได้อย่างเต็มที่ จากทฤษฎีวิเคราะห์จุดหมาย หลักการ โครงสร้าง และคำอธิบายรายวิชาของหลักสูตร ทั้งวิชาสามัญและวิชาอาชีพในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ผลิตกำลังคนในระดับกลางพบว่า แนวการจัดการกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย

อย่างเป็นทางการและมีขั้นตอนนั้น โดยการปฏิบัติตามหลักสูตรนั้นยังกระทำไม่ได้เพียงพอ เพราะคำอธิบายรายวิชา จุดประสงค์ประจำวิชา และเนื้อหาของวิชามักจะเน้นหนักในทางทฤษฎี และการฝึกทักษะเฉพาะในการปฏิบัติงานแต่ละอย่าง มากกว่าเน้นการเสริมสร้างเจตคติด้านความมุ่งมั่นตั้งใจใช้ความพยายาม อุดสาหกรรมในการทำงานให้สำเร็จด้วยตนเอง เมื่อวิเคราะห์หลักสูตรและการเรียนการสอนในสถาบันอาชีวศึกษาพบว่า ปัญหาของโรงเรียนเกษตรกรรมเกือบทุกแห่ง คือ การไม่สามารถปลูกฝังลักษณะนิสัยหนักเอาเบาสู้อย่างจริงจังจนหนักให้แก่ผู้เรียนได้ เมื่อศึกษาสมรรถภาพของครูช่างอุตสาหกรรม ผู้ที่จะต้องไปทำงานที่ให้การศึกษอบรมแก่นักเรียนอาชีวศึกษาด้านอุตสาหกรรม พบว่า ครูช่างส่วนใหญ่ยังขาดเจตคติที่ดีในการทำงานที่ต้องรับผิดชอบ ขาดความอดทนและเสียสละ มักจะไม่สู้งาน ไม่แก้ปัญหา ไม่เข้าใจระเบียบปฏิบัติทางราชการ และขาดพฤติกรรมกรวางแผนในการทำงานที่มีเป้าหมายชัดเจน

เนื่องจากข้อจำกัดของการปฏิบัติตามหลักสูตรปัจจุบันในระบบโรงเรียนดังกล่าวข้างต้น ทำให้ไม่สามารถดำเนินการอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมในการเสริมสร้างคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมายให้แก่เยาวชนได้เท่าที่ควร ถึงแม้จะมีนักวิชาการสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการทำงานของเยาวชนขึ้นมาชุดฝึกอบรมเหล่านั้น มักจะเป็นชุดการสอน หรือหลักสูตรระยะสั้น ที่ฝึกลักษณะนิสัยและค่านิยมในการทำงานบางอย่าง ซึ่งใช้เครื่องมือและสื่อการสอนที่ไม่ตรงกับกรฝึกให้เกิดคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมาย และมีข้อจำกัดบางประการในการนำไปใช้ ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นว่าควรจะได้มีการจัดทำชุดกรฝึกอบรมแบบสื่อผสม (multi media) ซึ่งมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายอันจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้อย่างขึ้นสะดวกในการสอดแทรกบรรจุลงในหลักสูตรหรือจัดเป็นหลักสูตรอบรมซ่อมเสริมให้เยาวชนมีคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมายเพิ่มขึ้น

ตามหลักจิตวิทยา พฤติกรรมใด ๆ ของบุคคลจะเกิดขึ้นและฝังแน่นเป็นคุณลักษณะที่ถาวรได้จะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญสองส่วนคือ ส่วนที่หนึ่งต้องมีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น ส่วนประกอบนี้รวมทั้ง ความรู้ ทักษะ และสติปัญญา ที่จะทำให้บุคคลสามารถกระทำพฤติกรรมได้ และส่วนที่สองต้องมีความต้องการที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นด้วยความพอใจและสม่ำเสมอ จากหลักการนี้เอง ผู้วิจัยได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างชุดฝึกอบรมรวม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมาย สำหรับเยาวชน จำนวน ๒ ชุด คือ ชุดที่หนึ่ง ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย และชุดที่สองชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมกรทำงานโดยวางเป้าหมาย ในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากจะเปรียบเทียบผลของการจัดฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกเพียงชุดใดชุดหนึ่ง แล้วยังตรวจสอบผลของการจัดฝึกอบรมทั้งสองชุดรวมกันด้วยว่าจะให้ผลของพฤติกรรมกรทำงานโดยวางเป้าหมายสูงขึ้นกว่าการใช้ชุดฝึกเพียงชุดใดชุดหนึ่งเท่านั้นหรือไม่ สำหรับการตรวจสอบผลของการจัดฝึกอบรม ผู้วิจัยตรวจพฤติกรรมกรทำงานที่ให้นักปฏิบัติจริงในสถานกรณ์ที่กำหนดให้ ตรวจดูความคงทนของคุณลักษณะที่ฝึกอบรมและพฤติกรรมกรทำงานที่เกิดขึ้น และตรวจดูความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถ ความตั้งใจ และพฤติกรรมกรทำงานโดยวางเป้าหมายด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยยังเลือกคุณสมบัติพื้นฐานของเยาวชนมาทำกรวิจัยให้ละเอียดมากขึ้นอีกว่า เยาวชนที่มีความพร้อมในคุณสมบัติพื้นฐานบางด้านอยู่แล้วยังมีความจำเป็นที่ต้องรับการอบรมด้วยชุดฝึกทั้งสองชุดหรือสมควรรับการฝึกเฉพาะส่วนที่ขาดเท่านั้น

ปัญหาวิจัย

๑. เยาวชนที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายหรือชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย จะมีความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายหรือมีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายภายหลังจากได้รับการฝึกอบรม สูงกว่าก่อนได้รับการฝึกหรือไม่

๒. เยาวชนที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายและชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายทั้งสองชุด จะมีความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย มีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย และมีพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกเพียงชุดใดชุดหนึ่งหรือไม่ได้รับการฝึกเลยหรือไม่

๓. เยาวชนที่มีคุณสมบัติพื้นฐานแตกต่างกันในด้านความเชื่ออำนาจในตน และการได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้านการทำงาน เมื่อได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย หรือชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย ชุดใดชุดหนึ่งหรือทั้งสองชุด จะมีความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย มีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย และมีพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายแตกต่างกันหรือไม่

๔. คุณสมบัติพื้นฐานในด้านความเชื่ออำนาจในตน และการอบรมเลี้ยงดูด้านการทำงานของเยาวชนในกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย และชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย จะสามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายของเยาวชนได้สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกเลยหรือไม่

๕. เยาวชนที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายหรือชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย ชุดใดชุดหนึ่งหรือทั้งสองชุดจะมีความคงทนของความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย มีความคงทนของความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย และมีความคงทนของพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายแตกต่างกันอย่างไร

กรอบความคิดในการวิจัยและสมมุติฐาน

การเสริมสร้างพฤติกรรมคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมายของบุคคลโดยใช้ชุดฝึกอบรม เป็นสื่อในการวิจัยครั้งนี้ อาศัยกรอบความคิดจากทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมและทฤษฎีการเรียนรู้เป็นพื้นฐาน ผู้วิจัยสร้างชุดฝึกอบรมชุดที่หนึ่ง ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย โดยอาศัยอ้างอิงทฤษฎีการวางเป้าหมาย (goal setting theory) ผสมผสานกับแนวความคิดเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม (environmental planning) เป็นแนวทางในการสร้างชุดฝึกอบรมชุดนี้ ลักษณะสื่อที่ใช้ในชุดฝึกอบรมชุดนี้เป็นสื่อที่เน้นความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ความหมายความสำคัญของการทำงานโดยวางเป้าหมาย วิธีการทำงานโดยวางเป้าหมาย และวิธีการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานให้เอื้อต่อการทำงานให้สำเร็จ จึงใช้สื่อที่เป็นเกมวิเคราะห์ตนเอง บทเรียนสำเร็จรูป การศึกษาและอภิปรายกรณีปัญหาในกลุ่มย่อย การศึกษกรณีตัวอย่างจากเทปบันทึกภาพและการฝึกปฏิบัติเขียนแผนการทำงานโดยวางเป้าหมาย

สำหรับชุดฝึกอบรมชุดที่สอง ชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย ผู้วิจัย อาศัยแนวคิดจากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (theory of reasoned action) ผสมผสานกับแนวคิด จากทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory) เป็นแนวทางในการสร้างชุดฝึกอบรมชุดนี้ ส่วนสื่อ ที่จะใช้ในชุดฝึกนี้ เป็นเกมสร้างความตระหนักในความสำเร็จของการทำงานโดยวางเป้าหมาย เทปบันทึก เสียงนิทานคติ เทปบันทึกภาพแสดงตัวแบบ บุคคลที่มีพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายและประสบ ความสำเร็จในชีวิต และการแสดงบทบาทสมมุติของผู้เรียนเพื่อฝึกการตัดสินใจเลือกพฤติกรรมการทำงาน

ทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการวิจัยนี้ นอกจากจะให้ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อการเสริมสร้างพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย ซึ่งผู้วิจัยนำมา ใช้เป็นหลักในการสร้างชุดฝึกอบรมแล้ว ยังให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่เป็นลักษณะเฉพาะตัวของ บุคคล ซึ่งมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพของการทำงานโดยวางเป้าหมายอีกด้วย ผู้วิจัยใช้ข้อเท็จจริงจากทฤษฎี ดังกล่าวประกอบกับแนวคิดจากตัวแบบการทำนายพฤติกรรมของ ลิสกา (Liska) คัดเลือกตัวแปรลักษณะ ทางจิตวิทยาคือ ความเชื่ออำนาจในตน และลักษณะทางจิตวิทยาคือ การยอมรับความเสี่ยงของผู้ปกครองด้าน การทำงาน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรลักษณะพื้นฐานของเยาวชน มาศึกษาในการวิจัย ครั้งนี้ด้วย

ตัวแปรตามซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกอบรมสำหรับการวิจัยนี้คือพฤติกรรมการทำงาน โดยวางเป้าหมาย แบ่งเป็นพฤติกรรม ๓ ด้านคือ ๑) ด้านความรู้ความเข้าใจ ได้แก่ ความสามารถในการ ทำงานโดยวางเป้าหมาย ๒) ด้านความรู้สึก ได้แก่ ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย และ ๓) ด้านการปฏิบัติงานในสถานการณ์ที่กำหนดให้ ตัวแปรทั้ง ๓ ด้านนี้วัดทันทีหลังการฝึก และวัด สองสัปดาห์หลังการฝึก เพื่อตรวจสอบการเรียนรู้และความคงทนในการเรียนรู้ ตามหลักการวิจัยประเมินผล จากทฤษฎีและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยเสนอสมมุติฐาน ดังนี้

๑. เยาวชนที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายหรือชุดฝึก ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย มีความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย หรือมีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายภายหลังจากได้รับการฝึก สูงกว่าก่อนได้รับการฝึก

๒. เยาวชนที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดการฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายและชุดฝึก ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายทั้งสองชุด มีความสามารถในการทำงานโดยวาง เป้าหมาย มีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย และมีพฤติกรรมการทำงานโดยวาง เป้าหมายสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกเพียงชุดใดชุดหนึ่ง หรือไม่ได้รับการฝึกเลย

๓. ภายหลังจากที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายหรือชุด ฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายชุดใดชุดหนึ่ง หรือทั้งสองชุด เยาวชนที่มีความ เชื่ออำนาจในตนสูง และเยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้านการทำงานมาก มีความสามารถในการทำงาน โดยวางเป้าหมาย มีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายและมีพฤติกรรมการทำงาน โดยวางเป้าหมาย สูงกว่าเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ และเยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้าน การทำงานน้อย

๔. คุณสมบัติพื้นฐานด้านความเชื่ออำนาจในตน และการได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้านการทำงาน สามารถทำนายพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายของเยาวชนในกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย และชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายทั้งสองชุด ได้สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยชุดฝึกชุดใดชุดหนึ่งหรือไม่ได้รับการฝึกเลย

๕. เยาวชนที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายหรือชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย ชุดใดชุดหนึ่ง หรือทั้งสองชุด มีความคงทนของความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย มีความคงทนของความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย และมีความคงทนของพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายสูงกว่าเยาวชนที่ไม่ได้รับการฝึกในระยะติดตามผลหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรม

วิธีดำเนินการวิจัย

แผนแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง ผู้วิจัยสุ่มเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ รุ่นปีการศึกษา ๒๕๓๒ ของโรงเรียนศรีวิชัยวิทยา และโรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดูด้านการทำงาน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๖๐ คน เป็นชาย ๙๐ คน หญิง ๗๐ คน และสุ่มเข้ากลุ่มทดลอง ๓ กลุ่ม กลุ่มควบคุม ๑ กลุ่ม กลุ่มละ ๕๐ คน แต่ละกลุ่มจะมีนักเรียนซึ่งมีคะแนนการอบรมเลี้ยงดูด้านการทำงานมากและน้อย กลุ่มละ ๒๐ คน จากนั้นผู้วิจัยสุ่มกลุ่มทดลองเข้ารับการฝึก ให้กลุ่มทดลองที่ ๑ ได้รับการฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายควบคู่กับการฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย กลุ่มทดลองที่ ๒ ได้รับการฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายด้านเดียวและฝึกกิจกรรมแนะแนวเรื่องการคบเพื่อน สำหรับกลุ่มทดลองที่ ๓ ได้รับการฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายด้านเดียวกับการฝึกกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการฝึกกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพและการคบเพื่อน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการทำงาน

เครื่องมือสำหรับการวิจัยประกอบด้วย ก) ชุดฝึกอบรม ๒ ชุด คือ ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย และชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย ทั้งสองชุดใช้ฝึกอบรมในคาบกิจกรรมแนะแนวตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช ๒๕๒๔ ใช้เวลาฝึกอบรมชุดละ ๕ สัปดาห์ สัปดาห์ละ ๑ คาบ คาบละ ๕๐ นาที และ ข) เครื่องมือรวบรวมข้อมูลรวม ๗ ฉบับ คือ แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน แบบวัดการอบรมเลี้ยงดูด้านการทำงาน แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน แบบวัดความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย แบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายโดยผู้วิจัย และแบบรายงานการปฏิบัติงานตนเอง

วิธีดำเนินการทดลองสำหรับการวิจัยนี้มี ๔ ขั้นตอน คือ ขั้นแรกเป็นการวัดคุณสมบัติพื้นฐานและการวัดผลก่อนการทดลอง ก่อนเริ่มการทดลองประมาณสองสัปดาห์ ผู้วิจัยได้วัดคุณสมบัติพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูด้านการทำงานของผู้ปกครอง แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน และแบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ต่อมาประมาณหนึ่งสัปดาห์ก่อนการทดลองได้วัดผล

ก่อนการอบรมด้วยแบบวัดความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย และแบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย ขั้นที่สองเป็นการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมายตามแผนแบบการวิจัยเชิงทดลองที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น ใช้เวลาในการฝึกอบรมกลุ่มละ ๑๐ สัปดาห์ ขั้นที่สามเป็นการวัดผลของการฝึกอบรมหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกอบรมเป็นเวลาหนึ่งสัปดาห์โดยใช้แบบวัดความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย และแบบวัดความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย หลังจากนั้นหนึ่งสัปดาห์วัดพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย โดยผู้วิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างในสถานการณ์ที่กำหนดให้ ส่วนขั้นสุดท้ายเป็นการวัดความคงทนของคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมาย ขั้นนี้ดำเนินการเช่นเดียวกับการวัดผลการฝึกอบรมในขั้นที่สาม โดยทิ้งระยะห่างจากการวัดในขั้นที่สามเป็นเวลาสองสัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม การวิเคราะห์การจำแนกพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้น และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

๑. การศึกษาคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมายของเยาวชนก่อนและหลังการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย หรือชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายชุดใดชุดหนึ่ง หรือทั้งสองชุด พบว่า ความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายของทุกกลุ่มไม่เพิ่มขึ้นเมื่อวัดทันทีหลังฝึก แต่ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายเพิ่มสูงขึ้นในกลุ่มที่ได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกทั้งสองชุดและกลุ่มที่ได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย

๒. การเปรียบเทียบผลของการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกอบรมชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียวหรือทั้งสองชุดร่วมกัน ปรากฏว่า เยาวชนกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกอบรมทั้งสองชุดร่วมกันและกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกอบรมชุดใดชุดหนึ่งชุดเดียวมีความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย และมีพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายสูงกว่ากลุ่มเยาวชนที่ไม่ได้รับการฝึก เยาวชนกลุ่มที่ได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกอบรมทั้งสองชุดให้ผลการฝึกอบรมสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกอบรมชุดเดียว แต่เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายของเยาวชนทั้ง ๔ กลุ่ม ซึ่งได้รับการฝึกแตกต่างกันนั้น ปรากฏว่ามีความสามารถไม่ต่างกัน

๓. เยาวชนที่มีคุณสมบัติพื้นฐานด้านความเชื่ออำนาจในตนและการอบรมเลี้ยงดูด้านการงานแตกต่างกัน เมื่อได้รับการฝึกอบรม โดยใช้ชุดฝึกอบรมชุดใดชุดหนึ่งเพียงชุดเดียวหรือทั้งสองชุดร่วมกัน พบว่า ผู้ที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง เมื่อได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายชุดเดียวมีผลของความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายสูงสุด และพบว่ากลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูง และกลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ เมื่อได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกอบรมสองชุดร่วมกัน มีผลของพฤติกรรมการทำงาน โดยวางเป้าหมายสูงสุดใกล้เคียงกัน เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายของเยาวชนที่มีความเชื่ออำนาจในตนต่างกันไม่ว่าจะได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกทั้งสองชุดหรือชุดใดชุดหนึ่ง พบว่า มีความสามารถไม่แตกต่างกัน สำหรับคุณสมบัติพื้นฐานด้านการได้รับการอบรมเลี้ยงดู

ด้านการทำงาน ไม่มีปฏิสัมพันธ์กับวิธีการฝึก กล่าวคือ เยาวชนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูด้านการงาน แตกต่างกัน ภายหลังจากการฝึกอบรมมีคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมายไม่แตกต่างกัน

๔. คุณสมบัติพื้นฐานด้านความเชื่ออำนาจในตน และผลการเรียนเฉลี่ยสะสมสามารถทำนาย พฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายของเยาวชนกลุ่มที่ได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกอบรมชุดใดชุดหนึ่ง เพียงชุดเดียว สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกอบรมโดยใช้ชุดฝึกอบรมร่วมกันทั้งสองชุด และกลุ่มที่ไม่ได้รับการ ฝึกอบรม ส่วนคุณสมบัติพื้นฐานด้านการอบรมเลี้ยงดูด้านการงานไม่มีคุณสมบัติในการทำนาย

๕. จากการเปรียบเทียบความคงทนของคุณลักษณะการทำงานโดยวางเป้าหมาย พบว่า เยาวชน กลุ่มที่ได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกอบรมสองชุดควบคู่กันมีความคงทนของความสามารถในการทำงานโดยวาง เป้าหมายสูงสุด กลุ่มที่ได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายมี ความคงทนของความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายสูงสุด สำหรับการศึกษาเปรียบเทียบ ความคงทนของพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย พบว่า เยาวชนกลุ่มที่ได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกอบรมชุดใด ชุดหนึ่งเพียงชุดเดียว มีความคงทนของพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายสูงกว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึก ด้วยชุดฝึกอบรมทั้งสองชุด และกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอบรม

ทฤษฎีทางจิตวิทยาสังคมและทฤษฎีการเรียนรู้ที่อ้างอิงสามารถสนับสนุนผลการวิจัยเป็นส่วนรวม แม้ว่าจะมีข้อจำกัดของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลที่พบว่า การเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมและการฝึก การรับรู้ที่สถานทางสังคม ไม่ได้ส่งผ่านความตั้งใจกระทำพฤติกรรมไปยังพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย แต่กลับส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย ข้อจำกัดนี้สามารถใช้คำอธิบายจากแนวคิด ตัวแบบการทำนายพฤติกรรมของลิสกา มาเสนอเพิ่มเติมเพื่อยืนยันว่าตัวแปรภายนอกคือ คุณสมบัติพื้นฐาน ด้านความเชื่ออำนาจในตน มีอิทธิพลส่งผ่านความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย ไปสู่ พฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายและส่งผลโดยตรงสู่พฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายด้วย อย่างไรก็ตามแนวคิดการจัดชุดฝึกอบรมแบบสื่อผสม ได้ส่งผลชัดเจนต่อการเกิดความคงทนของคุณลักษณะ การทำงานโดยวางเป้าหมายของเยาวชนในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

ผลสรุปของการวิจัยครั้งนี้นำไปสู่การเลือกวิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสมในการเสริมสร้างคุณลักษณะ การทำงานโดยวางเป้าหมายสำหรับเยาวชน ดังนี้ ๑) ควรใช้ชุดฝึกอบรมทั้งสองชุด คือ ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย และชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย ทั้งสองชุดควบคู่กันเพื่อให้เกิดความคงทนของความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมาย ๒) ควรใช้ชุด ฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายเพียงชุดเดียว เพื่อให้เกิดความคงทนของ ความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย และ ๓) ควรใช้ชุดฝึก ๒ ชุดควบคู่กันเพื่อผล ของพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายทันที แต่ควรเลือกใช้ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวาง เป้าหมายเพียงชุดใดชุดหนึ่ง หรือชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายเพียงชุดใด ชุดหนึ่ง เพื่อผลของความคงทนของพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายในระยะยาว ๔) ถ้าสามารถ จำแนกกลุ่มเยาวชนที่มีระดับความเชื่ออำนาจในตนแตกต่างกันได้ ควรจัดการฝึกอบรมแตกต่างกันคือ กลุ่มเยาวชนที่มีระดับความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ควรได้รับการฝึกอบรมด้วยชุดฝึกทั้งสองชุดควบคู่กัน และ

กลุ่มเยาวชนที่มีระดับความเชื่ออำนาจในตนสูง ควรได้รับการฝึกด้วยชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายเพียงชุดเดียวก็เพียงพอที่จะเสริมสร้างความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย ส่วนการเสริมสร้างพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมาย กลุ่มเยาวชนที่มีระดับความเชื่ออำนาจในตนต่ำ ควรได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกความสามารถในการทำงานโดยวางเป้าหมายเพียงชุดเดียว และกลุ่มเยาวชนที่มีระดับความเชื่ออำนาจในตนสูง ควรได้รับการฝึกโดยใช้ชุดฝึกความตั้งใจกระทำพฤติกรรมการทำงานโดยวางเป้าหมายเพียงชุดเดียว ในกรณีที่มีเวลาและทรัพยากรจำกัดในการฝึกอบรม